

ЕВАНГЕЛСКО ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ.

ГОД. 3.

ЦАРИГРАДЪ, АВГУСТЪ 1867.

БРОЙ 8.

ВЪТРИШНО ДОКАЗАТЕЛСТВО.

Часть втора

Можешъ още и да пригледашъ че прѣ-подаванни-тъ отъ Исуса и Апостоли-тъ му нравственни длъжности, не бѣха та-къмъ какъ да привлечатъ слушателн-тъ. Иудей-тъ, като сѣ почитали сами се-бе си като святъ и избранъ на Всеми-ршия народъ, гледали сѣ като нечисти и отхвърлени язычници-тъ, и даже мр-зяхъ и прѣзираха Самарины-тъ. Не по-малко велемудрувахъ и Римляни-тъ за военни-тъ славъ и за политически-тъ си силъ; а Гърци-тъ за мудростъ-тъ и о-благородване-то си. И всички бѣха ре-внующи за славъ-тъ, величїе-то и прѣ-всходство-то всякой на свое-то отече-ство. На никого отъ тѣзи не бѣше удо-бно поучение-то: да мразятъ врагове-тъ си, да отдаватъ добро вмѣсто зло, да смиренноумудретвуватъ и да прощаватъ, да търпятъ гоненїя, да бѣдѣтъ кротки и кѣмъ всички благосклонни, и най послѣ да гледатъ и да иматъ челоуѣцы-тъ отъ всякой родъ и отъ всякой редъ равноче-ствни прѣдъ Евангелїе-то, дѣто нѣма Ел-линъ и Иудейнъ; варваринъ и Скытъ; рабъ и свободенъ. (Колос. 3; 11.) При това по-неже партизанскый духъ владѣше между Иудей-тъ, естествено трѣбаше, ако Хри-стость бѣ снтусїесть, да ся прилѣпи при

еднѣ отъ двѣ-тъ голѣми ереси, при Фа-рисей-тъ или при Садукей-тъ; ако ли бѣше лукавъ и коваренъ народозаблуди-тель да потърси благоволенїе-то и на двѣ-тъ, ласкающъ кога едни-тъ кога дру-ги-тъ, и пригодающъ на всякъ едикъ партиѣ съ похуване-то на недостатки-тъ на другѣ-тъ. Но напротивъ Исусъ въ бесѣды-тъ си кѣмъ всякъ отъ парти-тъ излага собственни-тъ нѣмъ недо-статки (Лук. 11; 42 и др. 20; 27). Това всго-то прави и кѣмъ Иудей-тъ и Сами-ряны-тъ. (Лук. 10; 33. 4; 22.) Всичко това истиннѣ достойно е за училецъ отъ Бога пратенъ, а съвсѣмъ различно отъ това което можеше да ся наиде нѣкой отъ прости само челоуѣчески учители.

И пакъ; ако смислишъ израженїе-то на исторически-тъ книги отъ Новыи За-вѣтъ, (четыри-тъ Евангелїя и Дѣянія-та), ще съгледашъ че нищо чудеса-та, нищо страданїя-та Христовы и на Апо-столи-тъ ся излагатъ велехвадно, и не ся описватъ краснорѣчиво, както есте-ственно бы направилн тѣзи които силно желаятъ да приведатъ читателя въ уни-женїе. Никакво старанїе не става за да разбуди недоумѣнїе, зачудване или съ-жаленїе или негодованїе. Въ кѣсо да ка-жемъ, нѣма нищо което бы ерѣщали въ писатели, които ся записаватъ да съ-ставятъ нѣкои чудовищнѣ повѣсть за да

подбуждатъ чувства-та и фантазій-тъ на чловѣцы-тъ. Чудодѣянія-та и геройско-то Христово твърдодушіе всичко ся по-вѣствува на кратко, тихо и сухо, почти съ безразличенъ въздухъ, като да сж отъ тѣхъ работы конто всякой день ставать. И сж всеизвѣстны на читатели-тъ. А това навѣстна е едно силно доказателство че читатели-тъ, кѣмъ конто ся отправяхъ евангелія-та, — първи-тъ Христіани, — бѣхъ дѣйствително (както тѣзи книги ни да-вать да разберемъ) запознаты съ тѣзи работы; въ кѣмъ да кажемъ, че гоненія-та и знаменія-та на апостола-тъ бѣхъ въ онѣзи врѣмена и мѣста общы и на всички из-вѣстны.

Трѣба още и да заблѣдѣшишь съ колко искренихъ простотѣхъ описувать писатели-тъ на Новый-тъ Завѣтъ слабости-тъ и недостаткы-тъ на ученицы-тъ, безъ исключеніе ни на по знамениты-тъ отъ Апостола-тъ. Медленность-та на сърдце-то нѣмъ (сирѣчь умственна-та имъ хлаби-на или тѣпоуміе) маловѣрїе-то имъ въ Господа тѣхънаго, свѣтско-то славолобіе, и ревнованіе-то помежду имъ, поменувань ся не посвѣтлявано и толкозъ свободно, колкото недостаткы-тъ на неприатели-тъ нѣмъ.

Това, както и нѣкои още отъ други-тъ що похваляхмы, щѣше да е твърдѣ достооблѣжително, ако да ся напѣрва-ше въ *една* каквѣ да е книга; но става много повече такова, когато примыслишь че отъ истый характеръ сж проникнаты всички-тъ двадесетъ и седмъ книги на Новый Завѣтъ, — книги разны по видъ, отъ разны эпохи и отъ осмъ разны спи-сатели. Безопасно можеше поиска отъ когото и да е невѣрника да ти покаже исто-то, или половинъ-тъ число на писатели за нѣкоѣхъ партійхъ или системахъ, щото всички безъ никое исключеніе, да сж списали съсъ истъ-тъ честнахъ простотѣхъ, и безъ никакво домогваніе да оправдаѣтъ, или да възвышавать и да покажѣтъ себе си нѣщо.

Но това и по много други и Христіанска-та религія и Христіанскы-тъ писанія сж съвсѣмъ неподобны съ каквото бы было, ако да е произлѣзло отъ простъ чловѣкъ. Защото не бѣше възможно прѣ-лѣстници да пишѣтъ съ таквѣзи простотѣхъ, искренность и бесхудожественность, а ентузіасты не бѣ възможно да пока-

жѣтъ толкозъ тишияхъ, цѣлоумдріе и му-дрость. Но пакъ, ако бѣше Христіанство-то чловѣческо измышленіе, тѣзи чловѣци трѣбаше да сж най съвършени-тъ и най лукави-тъ прѣлѣстници, или най изумѣ-ли-тъ и най буйственаци-тъ ентузіасты.

МАЙКА И НЕПОКОРЛИВЪ СЫНЪ.

Една вдовица, която имаше сынъ на-име Георгія, живѣше въ еднахъ колибкѣхъ мѣжду планины-тъ.

Георгій бѣше десетогодишно, и не тол-ко лошо момче, но пакъ бѣше невнима-телно, и малко нѣщо небрѣжливо а май-ка си.

Въ единъ змиентъ день, той ся забави по пакъ-тъ и стигнѣ у дома си въ тъмно. Майка му бѣ свършила всички-тъ му ра-боты. Той си повечера, легнѣ си край о-гнь-тъ и засна. Тя (майка) му посла еднахъ мехъ кожъ, и тури подъ главъ-тъ му еднахъ възглавницѣ, и прѣди той да ся събуди, тя приврѣшаваше единъ чифтъ рѣ-кавицы, конто скрyтоу млетеше за него. Когато той ся събуди, тя отъ силно-то желаніе, да разбуди въ него благодар-ность, показа му ги. Но той все глѣдаше да напѣри нѣкой кусуръ въ тѣхъ. Малко слѣлъ като той бѣ ся качилъ на одрѣ-тъ си да спи, въззе при тѣхъ единъ нѣ-тникъ за да попыта за пакъ-тъ, но ка-то му принесе тя еднахъ паницѣхъ мѣлко и хлѣбъ, за да го погости, той прія, и селивъ іхъ попыта: “Нѣма ли нѣщо въ кое-то можъ да ви помогнѣ?”

Ты ся видишь да ся смущена и скрѣбна. Азъ съмъ ималъ нѣколко искушенія въ свѣтъ-тъ, и съмъ срѣщалъ много смѣ-щенія.”

Насърдена отъ тѣя неговы думы ты му каза, що бѣ сиутило умъ-тъ ѣ, когато той дойде, и тогава, като той ѣ показа пріятелство и съчувствіе, ты му отвори съвършенно сърдце-то си. Ты му каза, колко врѣмя бѣше ся трудила да усвои любовь-тъ на Георгія, но все напраздно. И подробно му расказа трудове-тъ си, и какъ стевѣмъ не бѣ сполучила.

“Азъ быхъ дала цѣлуй-тъ си нмоть само той да ѣя обыча. — но той не брѣжи за мене. “Сега, що можъ да сторѣхъ?” “Да не е той лѣнивъ и непокорливъ,” попыта гостъ-тъ.

Не, азъ не мыслѣхъ че той е обыкно-

венно е такъвъ. Повече, той свършва толкова добръ работъ-тъ си, колкото може да ся спазва отъ такъво едно молче. Той ми много помага, — но азъ не гледамъ много на това. Той не ся види да върши това отъ почетъ къмъ мене. Ако бы ми той донесълъ само едно цѣстице отъ горжъ съ съзь мьсьль, че то ще ми е приятно, то азъ щѣхъ да обичамъ това малко цѣстице повече отъ всичкы-тъ работъ, кой-то той върши сега отъ сутринъ до вечеръ.

“Разбирамъ,” рече пѣтникъ-тъ, “ты искашь сърдце-то му, а не само студено-то му възкашно послушаніе.”

“Да, господине,” рече тя, “точно това е.”

Пѣтникъ-тъ ся спрѣ за една минута и вгледалъ ся въ огнь-тъ, и ся видѣше заглабъ снѣ въ размьшленія. А сетѣй ѣ каза:

Когато му подарявашъ нѣкои подаркы, вѣдму правишь малкы нѣкои добрины, той какъ ги приима? Тогава види ли ся да е благодаренъ?

“Не, господине, азъ не мьсьль да е благодаренъ.”

Той вѣобще, добръ обича подаркы-тъ, радува ся да ги приима и употрѣбля; но пакъ азъ не видѣхъ да му ся тѣ по приятны, защото дохождатъ отъ мене.”

“Той зима подаркы-тъ само съ любовь, но нѣма никаквы благодарны чувства къмъ оногозъ, що му ги подарява.”

“Да, господине; и нѣкога той мьре и ся оплаква когато съмъ сторила азъ за него най добро-то което можехъ.”

Пѣтникъ-тъ пакъ ся спрѣ въ мьччаніе нѣколко минуты, и ся видѣше заглабень въ размьшленія; Тогава ся обрѣна къмъ женъ-тъ и рече:

“Ты ми пыташь какво да правишь, и азъ не можъ ти каза добръ, ако не ты попыташь едно, двѣ питання само за тебе, за които можаше да не ми е приятно да ты питамъ въ друго врѣме, ако ли не обичашъ да отговоришь, не ся утѣснявай.”

Инашь ли обичай да ся молишь Богу заранъ и вечеръ?”

Майка-та тогазы погледнѣ прѣдъ себе си. Тя гледаше срамливо, поклати главъ-тъ си, и слабо отговори —

“Не, Господине.”

“Четешъ ли много Библиѣ-тъ?”

“Не, Господине,” каза тя боязливо, “най пнахмы една, но тя е вече скъсана.”

“И никога ли не четешъ Библиѣ-тъ, и не ся молишь тайно Богу?”

“Когато бѣхъ малка, азъ ся моляхъ и четяхъ, но отъ нѣколко години на самъ не съмъ правила тѣй.”

“То сега нѣма ли никакво съобщеніе, между Бога и душъ-тъ ти?”

Тя наведе главъ-тъ си и нищо не отговори.

“Никакво благодареніе за неговы-тъ милости — никаква любовь или съчувствіе поврѣжато за неговы-тъ добрины — никакво желаніе да направишь нѣщо за да му угодишь?”

Человѣкъ-тъ ся спираше на всяко питаніе, а жена-та не отговаряше нищо, но видѣ-тъ на лице-то ѣ показа, че чувствата ѣ не бѣхъ огорчени отъ тѣзи въпросы; но че подбудена-та ѣ съвѣсть ѣ обличаваше.

“Може бы” рече пѣтникъ-тъ, “азъ да струвамъ зло, като вы приѣснявамъ съ тѣя въпросы. Азъ усѣщамъ че слѣдъ добринъ-тъ, що си ми показала, съмъ длѣженъ да бѣдъ вѣживъ и приятенъ. Но истина-та е че чедо-то ти ся обхожда къмъ тебе, както ты къмъ Небесный-тъ си Отець.”

Все що си направила ты за да придобьешъ любовь-тъ на чедо-то си, Богъ е направилъ за да придобье твоѣ-тъ любовь; и отричанія-та на сына ти отъ твоѣ-тъ любовь ся точно подобны съ твоѣ-тъ отричанія отъ любовь-тъ Божіѣ. Ный, въ извършваніе-то на длѣжности-тъ си, смы толко старатели, колкото и други-тъ человѣцы, но неправилъ нищо за да угодимъ на Бога.

Ный обращамы студены погледы и думы къмъ Него. Приймамы неговы-тъ дарбы съ съ самолюбивъ благодарность, но съ никаквы чувства отъ благодарственна любовь къмъ оногозъ що ни ги дая; а пакъ нѣкога както и Георгій, явно мьреятъ и ся оплакваны, когато Богъ е сторилъ най добро-то колкото е възможно за насъ. Сега, не си ли была ты таквази? Ако е тѣй, ты жьнешъ онова що си посѣяла. Георгій е неблагодарно и непослушно момче, също както своѣ-тъ си найкх.

Законъ правъ ако щешъ да наредишь ты трѣба най на прѣдъ да го държишь.

ВЕЗУВІЙ.

Везувій е една отъ огнедишны-тъ плашны въ Европѣ, лежи въ Италиѣ не далечъ отъ Неаполь. Първо-то извѣстно имѣе изрыгване на Везувій ся е случило на 23 Августа 79 год. слѣдъ Хр. и то е описано въ едно отъ краснорѣчивы-тъ писма на Плиній младшаго. Плиній живѣялъ тогазы съ вуйкѣ си въ крайморскый градъ Мизенъ. Най напърѣдъ, съгледали тѣ че на небе-то ся простиралъ единъ облакъ чудноватъ по голѣмнѣ-тъ и по начертаніе-то си; по поради далечнѣ-тъ не могли да познаѣтъ че този облакъ ся възвышавалъ надъ Везувія. Той приличалъ на единъ голѣмъ боръ, който ималъ верхъ-тъ си и клонове-тъ си. Виждалъ ся по нѣкога бѣлъ, по нѣкога чернъ, по нѣкога пакъ разношаренъ, споредъ непостоянный-тъ степенъ на сгѣстеніе-то му отъ дребны-тъ камѣта и пепель-тъ.

Землетресеніе-то което отъ нѣколко дни на самъ клатяло тѣзи страни отъ минутѣ на минутѣ ставало по силно, и принудило жители-тъ на градъ-тъ да излѣзѣтъ на поле-то.

“Като излѣзохмы на вѣнъ отъ градъ-тъ,” казува Плиній, “спрѣхмы ся. Нови чудовища, нови ужаси! Отъ едикъ странѣ краеноріе-то непрѣстанно ся разширочаваше, и множество рыбы на сухо скачаха по него. Брѣгъ-тъ често отблѣсваше да лещъ бурно-то море, което нападале само на себе си. Отъ другѣ странѣ отъ край-тъ на горизонтъ-тъ идѣше на какѣт насъ единъ чернъ облакъ, пѣленъ съ мраченъ огнь, изрыгвашъ непрѣстанно, и който стрѣляше широкы молніи

“Тутакси облакъ-тъ пада отъ небе-то надъ море-то и го покрыва съвсѣмъ; за-

сѣни отиасъ островъ-тъ Капреіжъ, и краище-то Мизенъ. Бѣгай любезный сыне, избави себе си, извика майка ми, избави себе си, това си длѣженъ и това можешъ, понеже си младъ; но азъ който съмъ спажна и стара, умирамъ съ благодареніе, стига да не станѣ причина на смърть-тъ ти. — Мале, съ тебе наедно е избавленіе-то — и улавямъ найкѣ си за рѣкѣ, та ѣк повождамъ — о сыно, думаше плачущи, забавямъ тя.

“Черный пепель наченъ вече да вали

обращамъ ся да погледнѣ; — дымъ гѣстѣ, като потокъ изводяющъ земѣ-тъ, хлусе къмъ насъ. Мале, да си отбѣенъ отъ голѣмнѣ пътъ, да ны не стѣнче множество-то въ тѣмнѣ-тъ, който ны е притисналъ. Едвамъ ся поотстрашихмы отъ голѣмнѣ пътъ, и разсла ся ноцъ, по ярачна отъ ноци-тъ. Тогазы ся чуише само жены да рыдаѣтъ, дѣца да плачѣтъ, ижѣ да выкатъ, и въ срѣдѣ това делеканіе и скѣрбно охваніе разбираше ся това само. — *Tate! Mamo! Synko! O ty, sk-pruga-ti mi!* — Само по гласъ-тъ си познавахъ едни други. Тозъ ся оказаваше, оизи оплакваше честь-тъ на домашны-тъ си; — едни призовавахъ богове-тъ, а други не вѣрувахъ че ги има; инозина призовавахъ противу смърть-тъ пакъ смърть. Говоряхъ че сѣ вече погребени съ останкнѣмъ свѣтъ въ най послѣднѣ-тъ и цѣлъ ноцъ, въ вѣчнѣ-тъ ноцъ. — И при това, каквы гибелны прикаски! каквы мечтѣтелни страхове! Ужасъ-тъ увеличаваше всѣчко, и всѣчко вѣруваше.

“Тамо, едно сѣѣканіе произва тѣмнѣ-тъ; — то бѣше отъ приближающій пожаръ; — но ето спира ся, угасва; ноцъ та ся удволя и съ ноцъ-тъ дѣждѣтъ отъ пепель и камѣне. Принудени бѣхмы всякѣ минутѣ да ставамы за да отрѣсвамы дрехы-тъ си. Да кажѣ ли? Въ срѣдѣ тѣзи ужаснѣ сѣѣнѣ, нити едно поохваніе не излѣзе изъ уста-та ми. Въ приближеніе-то на смърть-тъ утѣшавашъ ся съ идеѣ-тъ, *осичко умира!*

“Най послѣ, този гѣстѣ и чернъ дымъ малко по малко зѣ да ся разредава на парѣ. День-тъ настава, и слѣнце-то ся показа, но помрачало и блѣдо, каквото обыкновенно го виждамы при помраченія-та. Каква гледка ся прѣстави тогазы на

сумнителни-тъ и смущени-тъ ни очи! Вепичка-та земя ся заровила въ пепель, каквото зинно врѣме въ свѣтъ. Пжть-тъ не личеше; търсятъ Мизеиъ; напърватъ ихъ; — вращатъ ся; завладѣватъ ихъ втори-чно; — защото бѣхъ ихъ нѣкакъ наву-спели”

Така разказва Плиній за себе си кой-то былъ отъ далечъ само свидѣтель на то-ва ужасно изрыгваніе, но Вуйка му Пли-ній старій, който ся наелъ на корабъ по море-то да отиде къмъ Везувій за да испыта по отблязу това явленіе станѣлъ жертва на любопытство-то си въ околно-сти-тъ на Ставіѣхъ, дѣто былъ отишелъ и дѣто пепель-тъ и каменіе-тъ отъ изры-гваніе-то были по много, по гжети по е-дри, и дѣто задухъ-тъ былъ смъртоносенъ.

Лава-та, или растопени-тъ вещества които изрыгаль Везувій въ това изрыганіе натискъла освѣтъ много села още и два голѣми града Поннеиъ и Хераклеиъ, кои-то въ начало-то на 18-й вѣкъ начинахъ да ги раскопаватъ и ивирихъ натискъты-тъ ватрѣ жители иедно съ кщца-та, о-биталища-та, облякла-та и покщцини-тъ нитъ чудно упазены и както сж были тогазъ когато ги стигкъла тая злочестина. Слѣдъ това първо изрыгваніе слѣдували сж да ставатъ и до днесъ много други отъ които и-й ужасно-то е было на 1631, въ което до 4,000 человекъ загижкли и цѣлы села заустѣлы и станкълы непа-селены отъ лавъ-тъ. Тѣй и на 1794, пакъ станкъла и натискъла единъ градъ *Торре дел Греко*; най послѣдне-то е было на 1822 въ което изрыгваніе като стониль и съенналь конусъ-тъ си снижилъ го нѣщо до 400 лакти.

РЕЛИГИЯ-ТА Е ПО ВАЖНА ОТЪ УЧЕНІЕ-ТО.

Любовь-та къмъ ученіе-то, макаръ и да е достойна за похвалъ, но не трѣ-бва никога да изгѣзва извънъ мѣркъ-та. Тѣй сжщо не трѣбва да ся донуца да стане причина за поврѣжданіе-то на здравіе-то, нито за спикъ на добро-дѣтель-тъ. Защото, какво може да тя ползува слава-та отъ дълбоко-то уче-ніе когато не си ся научилъ да бждешъ, благочестивъ, честенъ, умѣренъ и лю-безенъ.

Ето, напримѣръ. Ако состояніе-то на

родители-тъ е было тъквозъ, щото да можахъ да ти дадѣтъ едно по високо обра-зованіе, не щѣше ли да е срамота, ако ты ся покажеше противенъ на надежди-тъ нитъ, чрѣзъ лѣность-тъ си и немаре-ніе-то си? Но още: тѣзи похвалы, които ся отдаватъ на учени-тъ, не трѣбва да тя убѣждаватъ че нѣма друго по изящно дарованіе отъ ученіе-то, защото благоче-стіе то е по изящно, както и въздржа-ніе-то и всяка добродѣтель която укра-шава одного Христіанна.

Ако да нѣмаше будущность, и ако бы ся свѣршвало всичко съсъ животь-тъ, то-газъ ты можаше да избереши безъ разликъ едно отъ тѣзи двѣ-тъ, или добродѣтель-тъ или порокъ-тъ; и ако бы за злж честь прѣдпочтелъ ты нечестіе-то, не-прѣбдѣ-тъ и крайность-тъ, повече отъ страхъ-тъ Божій, отъ честность-та и въздржаніе-то, то щѣше да е найети-на зло, но понеже ще ся свѣрши наедно съ животь-тъ ти, то можаше да има нѣ-и-виненіе тая ти глупава постѣпка.

Но не е тѣй работа-та, край-тъ на този смъртенъ животь е начало на другъ единъ който ще е бескраиъ и ты ще захванешъ другъ единъ вѣченъ жи-воть въ другъ свѣтъ. Но размыслялъ ли си нѣкога серіозно, до колко ще ся продължава тозъ бждѣщій животь? Да, и ще ми отгоришь — вѣчно. И наистинж тѣй е, но разумѣлъ ли си важность-тъ на тѣзи рѣчь — *вѣчно*? Наистинаж тя е еднаж кратка рѣчь, която ся изговаря лесно и скоро но, и най голѣмый умъ не може напълно да обема значеніе-то ѳ.

Сравни ихъ съ хмылдъ или съ десетъ хы-ляды, или съ милионы години, и даже най дългый-тъ періодъ отъ години кой-го бы можилъ ты да си въобразишь, ще бжде толкозь ничтоженъ, щото не ще може да прѣдстави ни най малкъ часть отъ неѳж. Една бучка прѣсть е часть отъ зениъ-тъ, една капка вода е часть отъ океана; по най голѣмо-то число отъ години не може да бжде часть отъ вѣч-ность-тъ. Туй заблѣжваніе е за чудо само по себе си, но то става неиска-занно интересно, когато узнаешъ че ни-що не е толкози вѣрно колкото това, че-гази вѣчность ще е мѣрка-та на про-дълженіе-то на бждѣщій-тъ животь!

Кога е тѣй! Какъ бы искалъ ты да прѣинчешъ подъ безкраенъ животь?

Безъ сумнѣніе, ты ще речешь — честно. Господь е много добръ къмъ тебе, той е промыслилъ срѣдства за да бѣдешь честитъ на онзи свѣтъ, и да имашь блаженство таквозь, каквото не можешь никакъ да си въобразишь на тозь свѣтъ: по туй блаженство не ще да бѣде твое до когато не минешь прѣзь опытваніе-то. И трѣбва пакъ да знаешь че слѣдствіе-то на туй опытваніе може да е или блаженство или окаянство, окаянство таквози каквото не може да ся искаже ни по степенъ-тъ си ни по траиіе-то си.

Епископъ Уотсонъ.

Единъ евангелскій проповѣдникъ пише отъ Книжъ: “Книже и-тъ сж твърдѣ подкупителни. Почти всяко нѣщо правятъ благосклонно за пари, и мажно могатъ да разумѣютъ че другъ нѣкой може да избере кое да е поведеніе безъ мыслѣтъ на ползъ. Мнозина отъ тѣхъ вѣруватъ че ний плащамы на челоуцы-тъ или даваны мѣждъ за да станятъ христіани, да приижатъ крѣщеніе и да исповѣдать ученіе-то Христово. Прѣди малко единъ отъ новопросвѣщены-тъ имаше съ одного отъ събѣды-тъ си слѣдующій-тъ разговоръ.

С. Колко ти дадохъ тѣзи иностранни за да приемешь вѣрж-тъ имъ? Двадесетъ талеры ли?

Н. Повече.

С. Хмлада ли?

Н. Още повече.

С. Е, колко?

Н. Повече отъ всичкы тѣзи планины ако бѣше ты все злато и сребро.

“Въ име-то на Буда,” казуваше ужасный-тъ събѣдъ, “какво ти дадохъ?”

“Тѣзи безцѣнныя книжъ,” отговори Христіанинъ-тъ, като показуваше Библию-тъ. “Която ми казува за Бога, за Христа, за спасеніе и за вѣченъ животъ на небе-то.”

Платонъ бѣше поканилъ на обѣдъ нѣколко отъ приятели-тъ си и въ обѣднж-тъ стаѣкъ имаше единъ одръ посланъ хубаво и раскошно. Дожажда Диогенъ, и възлѣзва на този одръ, и като тѣлчеше по послано-то, думаше: “тѣлчъ платоновж-тъ гордость.” “Тѣй е,” отговориъ Платонъ намѣянъ, “по съ по голѣмъ гордость.”

—0—

ПИСМА ЗА МАЙКЫ.

ПИСМО 19.

Перво обработваніе на умственны-тъ силы на дѣте-то.

Възлюбленная ми сестро!

Въ пѣдра-та на домородство-то ни имамы по добры срѣдства да обработваны умственны-тъ силы на дѣца-та си съ простый-тъ и привлекательный начинъ, който почти всякога възбужда желаніе-то къмъ знаніе, и любовь-тъ къмъ ученіе. Родители които отъ правж-тъ си за възпитаніе-то идеѣхъ чувствуваъ че ты ся не съетон просто само въ уроцы, които земаъ въ училища-та, но повече въ обработваніе-то на умъ-тъ, чрѣзь което могатъ да земаъ поученіе отъ всякой прѣдметъ, дължин сж да ся стараютъ отъ младый-тъ възрастъ на чада-та си да помагатъ за развитіе-то на умственны-тъ имъ силы. Има много родители на които житейскы-тъ имъ обстоятелства не имъ допрощаватъ ниго единъ минутъ никакъ да ся прѣдадѣтъ въ поученіе на чада-та си, но тѣ нека помыслятъ колко полезны знанія можатъ да имъ прѣподадѣтъ още и когато ся занимаватъ да си вършатъ работы-тъ дома си. И тѣй не щѣхмы да гледамы толкозь развращеніе въ челоучество то и толкозь немареніе за общественны-тъ правды и за дължности-тъ имъ къмъ Бога и къмъ челоуцы-тъ. По много родители и найвече много майкы за това нѣматъ врѣме да даватъ за обработваніе-то на умъ-тъ на чада-та си, защото за злѣ честь прахосватъ го въ суетны забаванія, въ неприятны може бы и врѣдителны разговоры, и въ това дѣто да ся занимаватъ за да ся посочатъ въ дрехы-тъ и въ домашны покѣщенины. По въ твое-то сърце, допроси ми да ты попытаешь, любезна Еленке, суетны-тъ посочванія и сласти-тъ пнатъ ли по голѣмъ силъ отъ колкото добро-то на чада-та ти? Нѣмамъ сумнѣніе че ще ми отговорите тутакси. “Не,” и знаѣхъ даже че даришь отъ всякж странж благоврѣміе за да изпълнишь добръ разны-тъ дължности, за които всяка майка има да даде отговоръ. И тѣй, любезна сестро, ако желаешь искренно да обработнишь умъ-тъ на чада-та си, трѣбва въ сѣщо-то врѣме да желасишь прѣди всичко да обработнишь

и ты твой-тъ, тъй щото да ставашь все-бога по кадърна да ржководишь лесно и съ благодареніе умъ-тъ ияъ, и да прилежавашь како пчела да събирашь и турашь на едно мѣсто, цвѣтосъбранія на всякой день, отъ прочитаніе отъ прѣгледваніе и отъ опытъ, така щото да имашь иѣкакъ като влагалище съсъ знанія, отъ което да черпешь когато е нужда за потребъ-тъ на тѣзи конто растатъ подь твоѣхъ грѣжкѣ. Да имашь, драга моя, като най главно твое дѣло, да събирашь и скѣтвашь въ умъ-тъ си полезны и потребны знанія, до колкото ти го допращаватъ обстоятелства-та, но постарай ся да усвоишь и склонность къмъ серіозни размышленія и заниманія; а още да съединявашь простотѣ-тъ съ търпѣніе-то, когато прѣподавашь иден-тъ си въ умъ-тъ на други-тъ. И тѣзи свойства на умъ-тъ, ако ты и да не си была честита да земешь едно съвършено образование въ дѣтинскій си възраст, доста съ да ты усилятъ за да прѣдприемешь и да испланишь добръ мѣчно-то по пріятно-то дѣло, дѣто сама да ся грѣжишь за въспитаніе-то на чада-та си.

По можешь да мя по пыташь, отъ дѣтрѣва да започнаъ развитіе-то на умственны-тъ силы на чедо-то си? първо ся старай да го приучишь да говори, да произнася и да изговаря всякъ рѣчь колкото е възможно чисто и да отбѣгва ижебно отъ всячки-тъ младечески изричанія. Говори съсъ чедо-то си колко е възможно тъй както говоришь и съ голѣмы-тъ, и вмѣсто да искашь да подражавашь и ты дѣтинско-то говореніе, или съ изоставаніе на иѣкои буквы отъ думъ-тъ, или съ непълно и прѣиначено произношеніе, или съ употребеніе на умалителны и прѣправены думы, старай ся по добръ споредь силы-тъ на чедо-то си да употребявашь прости идеи. Разуиѣва ся, много и по прѣдпочително е да научи дѣте-то ти изведѣжъ рѣчи-тъ "вода, хлѣбъ" а не, "гюто, папо" и дрѣ. И по този начинъ найвече ся приготвя по лесно да разбира и по дългы разгово-ры, и да го привличатъ тѣ. И като на-учишь така малкъ-тъ си дѣщерѣж на пра-вы-тъ имена на нѣща-та, втора-та ти стѣпка нека е да иж научишь да сравня-ва нѣща-та или прѣдметы-тъ по голѣ-мишь, образъ, шаръ, тежинъ, употребе-ніе и дрѣ. и като ся научи на общы-тъ

работы, както дрехы-тъ постижы-тъ по кѣщичишь-тъ, управайь вниманіе-то и на прѣкрасны-тъ и чудесны-тъ дѣла на при-родѣ-тъ? каквото на слънце-то, което ни дава видѣлиахъ-тъ, на дръва-та, цвѣта-та и овоція-та. Олиши и море-то и ры-бы-тъ конто живѣятъ въ него, въздухъ-тъ и птицы-тъ конто хвъркатъ въ него, нивя-та дѣто расте жито-то, и горы-тъ и планины-тъ, на конто върхове-тъ съ сѣнопокрыти. Ако бы случайно да дѣржи иѣкога разны цвѣта, и ги кѣса та ги хвърлиж тукъ тамъ по земь-тъ, не трѣва да ся сърдишь и да иж гадишь и мѣрешь, "Каква е тая нечистота! ра-стреби това отъ тука, и хж иди да игра-ешь съ игракы-тъ си," но научи иж по добръ какъ да земе поученіе и ползж отъ тѣхъ, като управайшь вниманіе-то и на разны-тъ шарове, на начертаніе-то и на пѣстро-то и многошарено-то устрое-ніе на листовцы-тъ имъ, покажи и че обы-чашь дѣла-та на природѣ-тъ, и бла ода-ришь ся да ги гледашь.—Ако иѣкога дѣржи въ рацѣ мъртвахъ иѣкоиъ бубулечкѣ, влѣ-сто да покажешь негодозаніе-то си и да и речешь: "Каква вонеща бубулечка е тая, хвърли иж отъ тука и никога да не си иж похваляла чи . . ." По добръ рас-кажи на чедо-то си иѣкои свойства на бубулечкы-тъ, за очи-тъ имъ, за крачка-та имъ, за крылца-та имъ, за тканіе-то имъ, ако е пѣжкъ, за пашкуль-тъ му, ако е свилена буба, и на всячко това приложи още и иѣкои попытанія за да видишь да ли е разбрала това що и си рассказала, още и да иж приучишь да изра-зява идеи-тъ си. (слѣди)

ЛЮБОВЬ-ТА НА ЕДИ МОМЧЕ ВЪ ПРИАНДІИХЪ
КЪМЪ НЕПРИЯТЕЛЪ-ТЪ МУ.

Въ едно училище въ Ирландіи едно момче бѣше ударило другарѣ-тъ си, а како щѣше учитель-тъ да го накаже, обидено-то момче ся моляше да му прости.

"Защо искашь да го упазишь отъ на-казаніе-то което му ся стои?" пыташе учитель-тъ.

Момче-то отговори: "Азъ съмь чель въ Евангеліе-то че Господь нашъ Исусъ Христосъ казува, да прощаваны непри-ятели-тъ си: за това му прощавамъ азъ, и не искамъ да бѣде наказанъ заради мене.

Единъ богатъ человекъ който въ младостъ-тъ си бѣше сиромашъ, като го попытахъ какъ бѣ придобилъ богатство-то си, отговори: Когато бѣхъ младъ, баща ми ми учаше никога да не играя додѣ не свърши работъ-тъ си, и никога да не иждивя пари додѣ не ги спечелихъ. Ако имахъ само за единъ часъ работъ въ единъ день, трѣбуваше първо да я свърши и въ единъ часъ да я свърши, и тогачъ имахъ позволеніе да играя: и тога наистиня можахъ съ много повече благодареніе да играя неже кога знаяхъ че нямамъ единъ несвършенъ работъ. Скоро ми станъ обычай да правя всеко дѣло по време, и това ми станъ лесно. И на това съмъ длъженъ за сегашно-то си благополучіе.

Дълговѣчностъ. — Прѣди малко години умрѣ въ Порторскѣ, до границы-тъ на Любуаніи, единъ пастыръ на име Димитрій Грабовскій на възраст 169 години. Точно живѣ и Инглизъ-тъ Хенрій Женкинсъ който достигна на старостъ по дълбокъ отъ старостъ-тъ на кого годъ другого отъ народъ-тъ си. Димитрій остави сынъ на възраст 120 години. Умрѣ прѣди нѣколко време и единъ Черкъ на възраст 146 години. Единъ писателъ говори за здравіе и дълговѣчностъ, че многочислени старци които той попыталъ заради дълговѣчіе-то на животъ-тъ ния, съгласували само въ тѣхъ двѣ-тъ, че си родили отъ родители на здраво тѣлосложеніе, и че ставали сутриня рано.

Безмѣрословіе. Двамина пѣтували заедно. Единъ-тъ отъ тѣхъ биль отъ число-то на онѣхъ человекъ, които, всякогы като гледать нѣща-та съ микроскопъ, мечтають ги всички-тъ за исполнскы. Слушайте що думать: “Европа както и Америка-имать много чудовища.” Безмѣрословець-тъ възнивь това за благоврѣменно нѣщо да употрѣби увеличаванія-та си: “Видѣхъ,” казва, “земля по голѣмъ отъ церквъ.” — И “азъ,” отговори другий-тъ, “видѣхъ грѣше голѣмо колко една церква.” Първий-тъ, като чулъ това, начкъ да му ся приснива. Чакай,” рекъ му другий-тъ. Това грѣше станъ такова за да ся свари вътрѣ твоихъ-тъ земля.

Риторъ Вавва.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

БЛАГОДАТНО-ТО ПРИГЛАШЕНІЕ.

1

Дайте, смъртни вси, вниманье,
Дайте уши и сѣрдца;
Вамъ издава приглашенье
Благовѣсна-та граба.

2

До кога, о души гладны,
Ще пасете вѣтеръ-тъ,
И ся ескытате вы жадни
Прѣзъ безводенъ страшенъ пѣтъ?

3

Съезъ забавы и играемъ,
Съезъ хваленье и съезъ шумъ,
Може ли да ся насыти
Гладенъ и безсмъртенъ умъ?

4

Вѣчна мудрость тукъ ви дава
Жизнодателнхъ храня;
Вѣчна мудрость възглашава,
Благодатно казува:

5

Вы които по пустыни
Веуе ся стараете,
Теглите несноснхъ жажда
И ся изнуравате;

6

Ето тука на живота
Вѣчни-тъ источници,
На благодать-тъ врата-та
День и ноць отворены.

ПЫТАНІЯ ОТЪ СЪ. ПИСАНІЕ.

- 40 Кръстихъ ли ся Христови-тъ ученици до дѣто бѣше той на земь-тъ?
41 Той самъ ли ги крыщаваше?
42 Каква разлика има между Христово-то и Иоанново-то кръщеніе?
43 Дѣ наивруваны примѣръ отъ человекъ вече кръстены съ Иоанново-то кръщеніе, които послѣ ся кръстихъ съ Христіанско кръщеніе?

ОТГОВОРИ НА ПЫТАНІЯ-ТА ВЪ 7-Й БРОЙ.

- 36 Мат. 15; 24.
37 „ 10; 5, 6.
38 Дѣян. 11; 19.
39 „ 10; 25 — 44.

Притежатель на вѣстника и на печатницъ-тъ
А. Минасіанъ, у Джамъ-ханъ.